

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmisl nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanja naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Korespondenčni urad.

Izmed vseh predmetov, ki so stali na dnevnem redu dubrovniškega žurnalističkega kongresa, sta se dotikala samo dva resničnih žurnalističkih interesov: ustanovitev slovanskega korespondenčnega urada in pa društvo slovanskih žurnalistov. Ostale razprave so bile neplodne polemike. O teh dveh predmetih — posebno o prvem — se je govorilo že tudi na shodih v Pragi in v Krakovu in se je razpravljalo po časopisih; govorilo se bo spet na bodočem novinarskem shodu v Ljubljani, in sprejemale se bodo enoglasno tozadavne resolucije, — ali kdo ve, če ne bomo tudi takrat v stvari še nič dalje, kot smo danes, in če ne bo ostalo samo pri tožbah na naš oficijalni korespondenčni urad.

Te tožbe so zelo opravičene. Če bi bili slovanski časopisi navezani izključno na c. kr. korespondenčni biró in na druga obstoječa korespondenčna podjetja, bi ne imela o važnih dogodkih v slovanskih deželah ali sploh nobenih, ali pa neobjektivna, vladi in drugim Slovanom sovražnim krogom služeča poročila. Večina slovanskih listov ni tako bogata, da bi vzdrževala po vseh večjih slovanskih mestih svoje posebne korespondente. Cutila se je torej že davno nujna potreba, da se ustanovi zanesljiva slovanska poročevalnica; ali doslej je ostalo samo pri želji in do realiziranja lepega načrta, izdelanega na dubrovniškem kongresu, je gotovo še daleč. Tak urad bi bil naravno konkurenčni urad in moral bi biti vsaj v začetku pripravljen na mnoge ovire od strani obstoječih podjetij in njih pokroviteljev. In kar je glavno: ustanovitev urada za brzojavna poročila, ki bi popolnoma zadostoval svoji nalogi, in ki bi lahko stopil v konkurenco z dosedanjimi podjetji, bi zahtevala velikih denarnih sredstev, katerih slovansko novinstvo nima. To so zapreke, ki jih je težko odstraniti, in ki se bodo morale odstraniti kljub temu.

Nedostatku, da je slovansko časopisje

odvisno od tujih in nasprotnih poročevalnic, bi se dalo opomoči vsaj v nekoliko in brez velikih žrtev, če bi bilo ravno v prizadetih krogih več praktičnega smisla za stvar. Na Dunaju izhaja privatna korespondenca »Information«, ki služi v prvi vrsti slovanskemu časopisju kot posredovalnica poročil iz slovanskih krajev. Dokler ni brzojavnega korespondenčnega urada, bi se dala taka pismena korespondenca tako razširiti in spopolniti, da bi zadostovala popolnoma svojemu namenu: da bi namreč ne služila — kot vsi obstoječi korespondenčni uradi — različnim vladam in posameznim političnim klikam, temveč jedino časopisju kot posredovalnica objektivnih poročil. Toda celo pri tistih, ki se tožijo nad neobjektivnostjo oficijalnih posredovalnic, ni veliko resne volje, da bi se stvari praktično opomoglo. Če je n. pr. v Pragi še tako »tajno« posvetovanje čeških politikov, — kdo dobi o njem takoj natančno brzojavno poročilo? Kak dunajski židovski list. Če čuti n. pr. kak slovanski politik željo, da pojasni v javnosti kako politično zadevo, pojasni jo v istem židovskem listu ter na ta način priznava ugled tega lista in ga pomaga utrjevati. Ravno Slovanom nasprotnim žurnalističkim podjetjem so slovanski politiki in žurnalisti z veseljem na uslugo s poročili in podatki, a potem tožijo na shodih o odvisnosti od nasprotne nam žurnalistike.

Slovanska poročevalnica bi ne bila namenjena samo slovanskemu časopisju, temveč evropski javnosti sploh. To se je podarjalo tudi na žurnalističkih shodih, kajti ležeče nam mora biti na tem, da dobiva inozemsko novinstvo poštena poročila o naših razmerah. Z izdajanjem nemško in francosko pisanih časopisov in z zalaganjem tujih, nasprotnih listov s poročili pa se nehoté priznava, da bi slovanska korespondenca, če bi hotela informirati tudi neslovanske kroge ter si pridobiti vpliva tudi v žurnalistiki tujih narodov, ne mogla izhajati — kakor se je zahtevalo na shodu v Dubrovniku — v vseh slovanskih jezikih, kajti koliko

je celo slovanskih redakcij, ki bi razumela vsa slovanska narečja? Misliti bi se dalo kvečjemu na ruski jezik, ali če se gleda v prvi vrsti na praktično stran, se mora priznati, da je v redakcijah in v političnih krogih nemščina in francosčina vsaj zdaj še zmirom bolj znana nego ruščina. »Information« je pisana v nemškem jeziku, dasi je njen izdajatelj Čeh; s tem seveda nikakor ni rešeno jezikovno vprašanje slovanske korespondence — in žalostno, če bi se ne dalo rešiti na drug način, — ali treba se je ukloniti nujnim praktičnim ozirom, ne da bi se s tem priznavala nemščini za zmirom kakoršnoli prednost. Tudi to »jezikovno vprašanje« bo treba še rešiti; na shodu v Dubrovniku so se ga nekateri govorniki samo na lahko in kakor s strahom dotaknili.

Predno pridemo torej do lastne brzojavne korespondence, je treba uvaževati in spopolniti vsaj to, kar imamo za zdaj. Toliko na upoštevanje.

V Ljubljani, 9. maja. Iz parlamenta.

Včeraj je imel železniški odsek sejo, v kateri se je junctim med vodocestno in investicijsko predlogo odklonil proti glasovom Mladočehov in Hrvata Bianchinija; refundiranje 80 milijonov kron iz investicijskega fonda v državne blagajne pa se je sprejelo z vsemi glasovi proti glasovom Mladočehov, Vsenemcev in Hrvata Bianchinija. Poročilo železniškega odseka o investicijski predlogi se izroči bržčas prihodnji teden po torcu. Glede parlamentovega programa se poroča: Danes se začne debata glede novega davka na žganje. Debata bo trajala baje tri seje. Potem pride na vrsto proračunski provizorij. Nato se začne obravnavanje investicijske predloge in predloge glede lokalnih železničnih prog. Glede vodocestne predloge se vrše med vlado, Čehi in Nemci še pogajanja. Baje dožene to vprašanje današnja konferenca klubovih načelnikov.

Novo prusko ministrstvo.

Radi kanalske predloge je nastala minuli teden v pruskem ministrstvu kriza, ki

se je izvršila s tem, da je odletel bivši finančni minister, stari Miquel, ki je bil kancelarju Bülowu že dolgo časa na poti. Dosedanji minister notranjih del baron Rheinbaben je stopil na Miquelovo mesto, notranji minister pa je postal baron Hammerstein. Bülow je združil na svojo osebo zopet kancelarstvo in ministrsko predsedništvo, kateri dve mesti je Bismarck v zadnjih letih svoje vlade razdelil. Krizo je povzročilo postopanje Miquela v kanalskem vprašanju ter nerodnost Rheinbabena, ki je pokazal v boju za kanalsko predlogo jako nesrečno roko. Bülowa stališče se je sedaj utrdilo, kajti sedanji kabinet je docela jednoten. Bülow bode mogel postopati poslej mnogo samostojnejše in odločnejše. Vlada svoje kanalske predloge ne misli umakniti, zato pa se je kabinet rekonstruiral tako, da ima v sebi dvoje ali troje novih velenplivnih moč, ki bodo delovali na stranke v tem oziru, da se predloga sprejme v bodočem zasedanju pruskega parlamenta.

Vojna v Južni Afriki.

Angleško časopisje je začelo vzlic opevanim blamažam iznova prorokovati konec vojne, in sicer že za mesec juni. V vojaških krogih pa ne goje te lepe nade. Polkovnik Hanna izjavlja, da je angleško stališče v Južni Afriki vsak dan slabše, ter da se bo morala angleška vlada kmalu odločiti, da ponudi Buram boljše pogoje, kakor so bili oni, katere so zavrnili Botha in njegovi častniki. Kajti vzlic temu, da polove Angleži mnogo Burav, se slabi burska sila počasneje, kakor sila angleška. In ker so pogoji ter metode vojevanja, piše polkovnik Hanna dalje, pri Burih preprostejše, pri nas Angležih pa kompliciranejše, se morejo Buri držati dlje kakor mi. Zlasti ugodno je za Bure to, da morejo počivati ali operirati, kakor se jim ljubi, med tem ko so naši ljudje in njihovi žalostni konji vedno na lovu ter nimajo nobenega prostega hipa. Ta sodba renomiranega vojaškega pisatelja polkovnika je pač prežalostna za angleške bojne nade, in samo trma Chamberlaina in nekaterih lakomnih kapitalistov je kriva, da se vojni že ni napravilo konca. O angleških operacijah poročajo iz Standertona, da so

LISTEK.

Lebani.

Nekaj opomb k dr. Glaserjevi »Zgodovini slovenskega slovstva«.

Prof. dr. K. Glaser je torej dovršil svoje veliko delo: »Zgodovina slovenskega slovstva«. Seveda to delo ni dovršeno in sistematično, a vendar si je dr. Glaser pridobil z njim neveljnih zaslug, in čuditi se je le, da telesno šibki mož ni omagal pod težo ogromnega dela. Glaserjeva knjiga se mi zdi nagomiljen materijal, s katerim nam spretna roka šele sedaj imenitno stavbo: kritično, sistematično in pregledno »Zgodovina slovenskega slovstva«, kakeršne Slovenci še tako živo pogrešamo.

Ob bogatem materijalu Glaserjevem bode mož, ki se loti spisovanja take knjige, imel primeroma lahko delo. A kdo bi bil ta mož? Po mojem mnenju pred vsemi drugimi prof. Fr. Levec. Saj je že suplent na goriški gimnaziji predaval slovansko slovstveno zgodovino tako zanimivo, da so ta njegova predavanja še dandanes v nešteto prepisih razširjena po Primorskem.

Kajpada treba bode, da se pomote v Glaserjevi knjigi prej popravijo, da tako dobimo stalne, prave podatke. Da se pa doseže ta namen, morajo v to sodelovati vsi omikanci, ki se za stvar zanimajo, oziroma dotični pisatelji sami; zakaj tudi od priznanega strokovnjaka prof. Fr. Levca samega ne moremo zahtevati, da bi bil sam vsemu kos! Kdor torej opazi, da je kaj napačnega v Glaserjevi knjigi, naj to objavi po listih; najkompetentnejši so v tem obziru dotični pisatelji sami. Za poskus in zgled, kako si to mislim, priobčujem naslednje vrstice.

Mene, slovenskega učitelja in prijatelja zgodovine slovenskega slovstva, je v Glaserjevi knjigi najbolj zanimal oddelek: »Vzgojeslovje«, ki ga je spisal g. J. Ravnikar. V zakotni hribovski vasi živeč, daleč od obširnejše knjižnice, seveda ne morem preiskovati, v koliko so Ravnikarjevi podatki istiniti. Vendar to storim glede svoje malenkosti in glede svojih bratov: Antona in Avgusta Lebana.

Pri Antonu Lebanu, sedaj nadučitelju v Komnu pri Nabrežini na Primorskem (glej str. 330), bi bilo pripomniti, da je pisal vselej le v prozi, torej

pesnik Mozirski v »Ljub. Zvonu« ni identičen z njim.

Kar se dostaje Avgusta Lebana (str. 3351) bi bilo omeniti, da se je poskusil tudi kot pesnik in pisatelj. Marsikako dobro uspelo pesem je priobčil v nekem tržaškem slovenskem listu, v katerem, ne vem natančno, a zdi se mi v »Jadranski Zarji« ali v »Primorcu«. Koje za goriško pevsko društvo »Slavec« hotel zložiti napev (himno tega društva), je naprosil svojega prijatelja, S. Gregorčiča, naj mu zloži primerno pesem. Gregorčič je Avgustu sicer ustregel, a pisal mu je v pismu, da bi bil Avgust tudi lahko sam zložil tako pesem. Avgust Leban je pesnikoval tudi v nemškem in italijanskem jeziku. Prav dobri so tudi njegovi pedagoški spisi v »Učiteljskem Tovarišu« in v »Lapajnetovem« Slov. Učitelju, nadalje nekateri podlistki v »Soči«. Na pr.: Kakó naj se otrok poučuje v svojem materinem jeziku? — Pismene vaje. (V »Slov. Uč.«); — O čitanki v ljudski šoli, Cerkevna pesem (v podlistku »Soče«) itd. Imenitna sta njegova sestavka »O librettu« in »Česa se ne učimo?« (ako se ne motim v tržaškem »Primorcu«). Zapisal je tudi v rokopisu odlomek spisa »O petju« in več priprav za predavanja iz zgodovine slo-

venskega slovstva, ker je bil na goriškem učiteljskem učitelju slovensčine. Isto tako je poslovenil Macunovo hrvatski pisano zgodovino slovenskega slovstva; rokopis hranim jaz.

Glede opombe, da je bil Avgust Leban na goriški gimnaziji vsa leta »drugi med odličnjaki«, mi je dostaviti, da v I. tečaju v I. in VII. šoli je bil — prvi. Sicer je bil »prvi« Karol Holzinger, sedaj menda rector magnificus na univerzi v Pragi; a ni se čuditi: bil je gimnazijalnega direktorja sin. Sam njegov oče je nekdanj pravil mojemu očetu: »Oh, ta moj sin! Sredi noči mi vžiga luč ter se uči. Ko ga zaradi tega svarim, mi odgovarja: »Le pustite me, oče, sicer me Leban — prekosi!...« Avgust Leban pa ni bil »biflar« in je veliko čital v vseh treh deželnih jezikih. Osmo šolo je pohajal le malo časa, ker je bruhal kri, a vendar je koncem šolskega leta napravil maturo na gimnaziji.

»Neugodne gmotne razmere« niso bile jedino krive, da Avgust Leban ni šel na Dunaj na vseučilišče, ampak največ njegova prsna bolezen, ki ga je prav takrat hudo mučila.

Nadalje čitam v Glaserjevi knjigi, da je slaven kritik označil »Venec apostol-

5. t. m. odšle nekatere angleške kolone od ondod, da bi se združile s kolono, ki je odšla iz Platrande. Buri so Angleže napadali vso pot. Kolona iz Platrande je dospela v isti noči do Wetevredena. Tudi tam so bili Buri. Naslednjega dne pa je kolona iz Heidelberga, katero je vodil polkovnik Colcille, pri Uitkyku presenetila Bure, ujela troje ranjencev, zaplenila štiri vozove, 13 konj, 500 glav živine in nekaj streljiva. Radi megle baje Angležem ni bilo možno Bure preganjati. Kolona je na to svoj marš nadaljevala proti jugu in napadla drug tabor Burov, ki so se umaknili ter pustili maxim-nordenfeldski top in nekaj voz z živili. 5. maja so Buri odločno zgrabili Angleže blizu reke Vaal ter jih zavrtili. Iz Standertona poročajo nadalje, da se je oddelček Britza z 250 možmi pridružil Kristijanu Bothi, ki ima 350 mož. Oba oddelka stojita sedaj vshodno Wetrokfonteina. Polkovnik Bullok je imel z njima boj, ki menda ni bil srečen za Angleže, kajti „uspeh ni znan“. Iz Bruslja poročajo, da je Krüger mnenja, da imajo Buri še 24.000 mož na bojišču, med temi 7000 Afrikanderjev. Dewet, v čegar taborju je tudi predsednik Steijn, sedaj reorganizuje svojo armado ter začne v kratkem ofenzivo v Oraniju. Delarey je odbil zmagovito vse napade generala Babingtona, kar bi radi Angleži prikrili z dvoumnimi poročili. Delarey so lovili Methuen, Rablington in Babington, a Delarey jim je ušel. Londonski listi pa so prinesli zopet senzacionalno, nikomur verjetno vest, da je soproga generala Bothe na poti h Krügerju, da mu dokaže, kako brezupen je nadaljni odpor. Prinese baje tudi pismo gospe Krüger. Docela nasprotno s tem pa pišejo „Times“, da je nujno potreba skleniti mir, sicer bo trajala vojna vsaj še leto dni.

Dopisi.

Iz Logatca, 8. maja. (Raznoterosti.) Počasi oživlja se zopet pri nas krasna priroda, in nič kaj ni podobno, da je pred kratkim praznoval veseli majnik svoj slovesni vhod. Kriva temu je pač precej visoka lega prijaznega Logatca, kajti ko so nižje ležeči kraji že z najbujnejšim cvetjem odeti, zazna se pri nas komaj prvo svežo zelenje, a vrhu tega pa nam mesto dobrodejnih pomladnih solnčnih žarkov nagaja hudomušni Jupiter pluvius s svojimi nalivi.

Stroga zima vladala je letos pri nas; veselili smo se prihoda vesele pomladi, a kakor se vidi, tudi od te nimamo pričakovati Bog si ga vedi kacega vžitka. — Drobne lastovice, katere so se že v precejšnjem številu prikazale, menda občutno stradajo pri tem mrazu in vedno neugodnem vremenu. Z lastovicami in kukavico prikazal se je pa v naših gozdih tudi »stric kosmatinec«. V nedeljo, 5. t. m., podal se je neki tukajšnji odrasel fant na takoiimenovano »Požganino«, katera se ravno sedaj po agrarični komisiji razdeljuje med posamezne posestnike — po-

skih (!!!) narodnih pesmij« z besedami: »Gorko čuvstvo in lep melodičen talent«. To ni res, ampak res je, da se je prof. dr. Hanslick izrekel takó o Lebanovih skladbah sploh; a venca vipavskih (ne apostolskih !!!) pesmij Hanslick niti videl ni!

Kar se naposled tiče moje malenkosti, moram najprej omeniti, da nisem rojen l. 1852, ampak — da si okrog seneč sivi so lasje — 21. aprila 1855. l. Dočim našteva g. pisatelj prav po nepotrebnem drobne pesmice, katere sem priobčil v tem ali onem listu, molči o večjih mojih mladinskih spisih i. t. d. Tako na pr. ne pové, da sem priobčil tudi knjižice (povesti): »Na različnih potih«, »Pri Verbovčem Grogic«, da sem nadalje poslovenil dr. Pogačnikovo knjigo »O jetiki«, izdal »Sto beril za otroke« ter po smrti brata Avgusta priobčil njegove skladbe, namreč: a) Pet cerkvenih pesmij, b) Glas iz Primorja, c) »Skladbe Avgusta Armina Lebana I, II in III. zvezek, d) Latinsko mašo: »Pobožni vzdih«. (Mogoče, da je to omenjeno pri »Glasbi«, o čemer se ne morem prepričati, ker nimam dotičnega zvezka pri rokah.) Tudi je pozabil na knjižico »Andrej baron Čehovin«, katero je izdala »Družba sv. Cirila in Metod«.

oblaščenec, ogledat si njemu odmerjeno parcelo. V neki mali kotlini zagleda ležati velicega medveda, kateri je pri njega prihodu skočil po konci, zarenčal ter jo v nasprotno stran brzih korakov odkuril. Fant bežal je v nepopisnem strahu proti domu ter naznanil ta dogodek lovcem. Takoj odideta dva pogumna lovca za tem neprijetnim gostom, kateri se je priklatil iz šneperških in kočevskih gozdov v logaške hribe, toda našla sta samo njegovo ležišče in nekaj kosmatin, katere je pustil v neki preseki, skozi katero se je preril. — Umevno je, da sta lovca žalostnih korakov priromala domu, kajti nada na lepo talijo in ponos, da sta ustrelila medveda, splavala sta jima po vodi.

Kraji, po katerih so na deželi nastanjeni c. kr. uradi, so radi društvenega življenja v zelo ugodnem položaju. To velja sešebno o prijaznem Logatci. Dasi ravno sta Gorenji in Dolenji Logatec skoro pol ure narazen, vendar to nima nikacega vpliva na društveno življenje, le žalibog, da nam nemila osoda iztrga iz naše srede zdaj enega, zdaj zopet drugega družabnika.

Te dni zapustil bode prijazen Logatec eden jako priljubljenih uradnikov logaškega okrajnega glavarstva, c. kr. davkar g. Josip Ferlič, kateri je premeščen v Višnjogoro. Njegova prijaznost in postrežljivost nasproti vsem strankam v davčnem uradu, njegovo odkritosrčno, ljubeznivo in kolegialno nastopanje kot družabnik pridobilo mu je splošne simpatije Logatčanov. Da mu pokažemo, kako znamo ceniti moža-uradnika, katerega dičijo take lastnosti, napravili smo mu dne 4. t. m. v gostilniških prostorih g. Iv. Riharja v Gor. Logatci odhodnico. Ob 8. uri zbralo se je v omenjenih prostorih nad 70 prijateljev slavljenca, med njimi cel venec dražestnih krasotic logaških. Pri zvokih neumorno udarjajočih gorenje-logaških tamburašev razvila se je živahna zabava. Ad hoc sestavljeni mešani zbor zapel je slavljenca nekaj krasnih pesnij v slovo. — Seveda tudi ni manjkalo krepkih napitnic, katere so proslavljale vrline slavljenca.

Za kamniškimi planinami svital se je dan, ko so veseli pari zaključili rajanje ter smo stiskali slavljenca desnico, želeč mu v Višnjogori — katere prebivastvu čestitamo na pridobitvi vrlega uradnika in ljubeznivega družabnika — ravno tako prijetnega in zadovoljnega življenja, kakor v Logatci.

Iz Šmarja pri Jelšah, 7. maja. Duhovniki vedno špekulirajo na neumnost kmetškega ljudstva in zato tudi tako skrbje, da ostane ljudstvo neumno. Kaj pa bi začeli ti reveži, če bi bilo ljudstvo razumno in če bi prišlo do spoznanja, da so duhovniki navadni ljudje kakor drugi. Kdo pa bi tedaj še poljuboval njihove, včasih umazane roke, in se jim ponižno odklinal in priklanjal? Nihče. Duhovniki se borijo za svoj kruh, če delajo na to, da ostane kmetško ljudstvo neomikano in nerazsodno. Tak

Pseudonimi moji niso povsem točni. Samo »Rodoljub« se nisem podpisal nikoli, pač pa: »Rodoljub Uganikdo«; podpisoval sem se: Slavko Žigosavič, Devoslav Brivski (ne: Slavko Žigosavič, Devoslav Brinski.) Priobčil sem tudi v »Slovenki« nekaj pesmij s podpisom: Ljubomil Žalnik in Milislav Vrhovski; v Kosijevi »Zabavni knjižici« (IX. zvezek) je pa natisnena moja pesem: »Molitev v gozdu«.

Gosp. pisatelj omenja prav, da sem jel pesnikovati in pisateljati l. 1870., priobčivši v »Jadranski Zarji« prvo svojo pesem »Tožba ptice«. Potemtakem je tekla tridesetletnica mojega pisateljevanja l. 1900., ne 1899., kakor omenja gosp. pisatelj. Saj je o tem pisalo več časopisov; na pr. »Slovenski Narod« v svoji številki od dne 10. januarja 1900 l.

V »Zori« nisem priobčil novele »Hvaležen učenec«, ampak sem l. 1873. tam objavil novelo: »Hvaležni rešene«.

To bi torej bile pomote, katere sem opazil v Ravnikarjevem spisu glede »treh bratov Lebanov«. Seveda odklanja gosp. J. Ravnikar odgovornost za te pomote, pišoč mi, da so mu spis silno prestrigli in pokvarili, zaradi česar misli svoje delo na novo izdati.

Janko Leban.

duhovniški špekulant na neumnost kmetškega ljudstva je dopisnik »Slov. Gospodarja« iz Šmarja pri Jelšah. Miali si, tisti kmetje v šmarakem okraju, ki bodejo moj dopis brali, bodejo že vse verjeli, saj so dovolj neumni, in če verjamejo, potem smo pa jedno zasolili »Slov. kmetškemu društvu«. Premnogokrat je bilo že naglaševano, da »Slov. kmetško društvo« ni liberalno in brezversko, kakor to lažejo njegovi nasprotniki, marveč je strogo stanovsko društvo. V »Domovini« so bila ob svojem času objavljena pravila tega društva, in duhovniki so ta pravila brali in se lahko sami prepričali, da je društvo strogo kmetijsko, ali vendar se ti prijatelji resnice lažejo o »Slov. kmetškem društvu«, da trga kmetom vero iz src. Da bi te svoje laži bolje podprli, sklicujejo se na pisavo v »Slov. Narodu« in v »Rodoljubu«. Duhovniki dobro vedo, da mora vsako društvo, če hoče svoj namen doseči, se posluževati časnikov, da se v njih objavlja delovanje društva in razpravlja o društvenih stvareh. Najneumnejši bralec »Slov. Gosp.« pa bode razumel, da »Slov. Gospodar« ne bode prinašal takih objavljanih od »Slov. kmetškega društva«, ker je ta pisal proti društvu, predno se je ustanovilo. Tudi jezi »Slov. Gospodarja« to, da je društvo le pod vodstvom kmetov, in ne sede v odboru fajmoštri in kapelani. Društvo je pač kmetško društvo, in duhovnik ni kmet. Reklo se bode, saj je še celjska »Domovina« tukaj. Kdor pozna celjske razmere, vé, da se »Domovina« nerada zameri, in da se mora vedno ozirati na celjske pravice, ki pa baje iz lahkoumljivih vzrokov tudi niso naklonjeni »Slov. kmetškemu društvu«, ker se to poteguje za samostojno kmetško organizacijo. Tako je naravno, da si je »Slov. kmetško društvo« poiskalo dva druga lista, ki sta toli prijazna, da sprejemata društvena naznanila in dopise. »Slov. kmetško društvo« pa ne prisega na program »Slov. Naroda« in na »Rodoljuba«, in »Slov. kmetško društvo« ničesar ne briga, kaj pišeta ta lista o cerkvi, o zakramentih, o spovedi, o bratovščinah, o misijonu, o škofu, o duhovnikih itd. Če se bode kmetška organizacija tudi po drugih okrajih razširila, potem se bode tudi lahko ustanovil poseben kmetški časnik, ki bode zastopal kmetških kristianov poučeval kmetov v političnih in gospodarskih vprašanjih. Dopisnik iz Šmarja je brez dvoma duhovnik, ker drug človek ne zna tako zavijati resnice in podtikavati drugemu slabe namene. Iz »Slov. Naroda« in iz »Rodoljuba« prinese posamezne stavke in napada lista, češ, v teh stvkih se vidi program. Pravo jezuitsko zavijanje pa je, da iz tega kar pišeta »Slov. Narod« in »Rodoljub« sklepa dopisnik, da je to tudi po programu »Slov. kmetškega društva«. Kdo je to neki dopisniku povedal? Program »Slov. kmetškega društva« je kmetški program. Kmet s kmetom za kmeta povsod in vsikdar. Društvo spoštuje krščansko vero in jo bode spoštovalo. Kdor kaj drugega trdi, je lažnjivec in obrekovalec, kakor je to tudi tisti, ki pravi, da slovenski napredni poslanci niso prijatelji kmeta. »Slov. kmetško društvo« ne nosi krinke krščanstva, pač pa nosijo skoraj vsi duhovniki krinko ljubezni do kmeta, in čas je, da jim kmetje sami potegnejo to krinko z obraza. Videli bodo obraze brezdomincev, sebičnih izsesovalcev kmetškega stanu, nadutih koristolovcev in tropo mračnjakov in nazadnjakov ter špekulantov na ljudsko neumnost. Zlobnost blagoslovljenega šmarškega dopisnika pa se pokaže še posebej v dopisu v onem odstavku, ki pravi, da so slovenski liberalci, in z njimi seveda dr. Tavčar, v zvezi z židovstvom in v zvezi z Wolfvimi pristaši in z nasprotniki cesarske hiše. To zapisati mora le duhovniški lopov in rokovnjač, ki nima iskre poštenja v sebi. To je prava špekulacija na kmetško neumnost, kajti kaj ve kmet o tem, da je dr. Tavčar le glasoval za otvorjenje debate o razpravi zaradi protektorata prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda nad nemškimi društvom »Katholischer Schulverein«. Lopovski dopisnik piše valed tega, da je dr. T. nasprotnik cesarske hiše in nadvojvode. Sram vas bodi duhovniki, ki s takimi lažmi begate nevedno in nenko ljudstvo! Zavednim in močnim slovenskim kmetom pa naj bode to v pouk, koliko je verjeti duhovnikom v posvetnih rečeh, in Bog daj, da bi ljudstvo kmalu sprevidelo, kdo je z njim in kdo proti njemu, in kdo hoče ljudstvu dobro, ali kmet-tovariš

ali duhovnik. Tu pribijemo, da nas tisočletna zgodovina uči, da duhovnik še ni ničesar storil za kmeta. Duhovniki so vendar do dandanašnjega dne imeli kmete v svoji oblasti, in ničesar se ni zgodilo proti njihovi volji, in poglejte, kam je prišel kmetški stan pod duhovniško komando. Na nič, kakor so prišle na nič vse države, kjer so imeli duhovniki vso oblast v rokah. Dokaz so nam razmere na Španskem, kjer se je vse vzdiguilo proti samopašnim duhovnikom. Tudi pri nas se mora ljudstvo vzdramiti, da bode spoznalo škodljivost klerikalizma in se ga otrslo. »Slov. kmetško društvo« ni stopilo v boj proti veri, pač pa v boj proti klerikalizmu, ki ne pozna domovine in proti voditeljem tega. Neumnež more le trdit, da bode »Slov. kmetško društvo« stopilo v boj proti slovenskemu narodu in proti kmetu. Nasprotno je resnica, da se je »Slov. kmetško društvo« ustanovilo in se poprijelo kmetške organizacije, ker je pretila nevarnost, da zaidejo kmetje v »Slov. kmetško zvezo«, katero so ustanovili narodni nasprotniki, da love vanjo kmete v svoje namene. Kmet je sedaj na Spodnjem Štajerskem že precej probujen in noče več biti slepo orodje fajmoštrov in kaplanov in zato se organizuje. Tisti, ki niso razumeli časa in silijo kmete še vedno v društva pod duhovniškim vodstvom, bodejo krivi, če nam narodni nasprotniki ulove kmeta v svoje zanjke. Le samostojna slovenska kmetška organizacija bi bila mogla in se more to prepričati. »Slovenski Gospodar« pohvali tudi dr. Ploja, ker je izbacnil dr. Tavčarja iz hrvatsko-slovenskega kluba. Mislimo, da se dr. Ploj danes že kesa, da se je vsedel na klerikalne limanice, in storil to politično budalost, če se pa še ne kesa, pa se bodo gotovo. Končno pravimo tudi mi, da naj gledajo mladi farovski kričači, da ne zanesejo iz mariborskega farovža ljulka razpora med kmeti ljudstvo in naj puste kmete, da se sami organizirajo brez njihove pomoči. Tudi naj ti miadi farovski petelinčki ne govorijo o slogi na krščanski podlagi, kateri bi seveda le vladali, če bi se vse posvetništvo uklonilo volji in komandi duhovnikov. Časi za tako slogo so na Štajerskem minoli in se ne vrnejo več.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. maja.

— **Važna razprava pred upravnim sodiščem.** Dne 8. maja razpravljalo je upravno sodišče o pritožbi gosp. Štefana Ferljuga proti mestnemu svetu tržaškemu. Gospod Ferljuga je učitelj na Opčini in tržaški mestni svet mu s političnih razlogov ni hotel pripoznati tretje petletnice, dočim mu je prvo in drugo bil brez težave prisodil. G. Ferljuga se je pritožil do upravnega sodišča. Mestni svet je pri ti priliki zopet zavzel tisto prijetno stališče, ki naši vladi od nekdaj tako zelo imponuje, in koje se glasi: v Trstu nimamo deželnega šolskega zakona, zategadelj komuna s šolami in z učitelji počenja kar hoče. Ker ni zakona, zategadelj se ne more govoriti, da je bil v Ferljugovem slučaju kak zakon žaljen! Tako je argumentiral tržaški mestni svet, ali je v tem slučaju pogorel. Dr. Tavčar, ki je Ferljugo pred upravnim sodiščem zastopal, zastopal je tudi mnenje, da je bil po mestnem svetu kršen dotični državni zakon, in da je čisto brez pomena, se je li v okviru tega državnega zakona izdal za Trst poseben deželni zakon ali ne. Upravno sodišče je principialno izreklo, da imajo predpisi državnega šolskega zakona, posebno v kolikor prihaja v poštev ingerenca državnih oblastij, tudi za Trst veljavo, brez ozira na to, se je li izdal deželni zakon ali ne. Dotične razloge, koje je predsednik Lehmajer jako obširno in bistroumno razkladal, priporočamo v pretres tržaškemu rodoljubom, ker je sedaj dognana, da se tržaška laška gospoda ne bo smela več skrivati za svojo lenobo, češ, mi nismo napravili posebnega deželnega zakona, zatorej nas tudi državni zakon nič ne briga.

— **Velik shod** je bil minolo nedeljo v središču vipavske doline, pri Rebku. Shod je priredil izvrševalni odbor goriške narodno-napredne stranke, a udeležilo se ga je nad 600 oseb. Nekateri klerikalci so hoteli shod motiti in če mogoče tudi razgnati, a nalezli so slabo, dasi jih je šupnik in deželni

poslanec Grča „miril“. Govoril je na shodu g. dr. Tuma, ki je v izvrstnem, skoro dve uri trajajočem govoru razpravljalo o političnih in gospodarskih zadevah. Shod je soglasno sprejel naslednje resolucije: 1. Javni ljudski shod narodno-napredne stranke „pri Rebku“ na Goričici dne 5. maja soglasno pozivlje deželni zbor, da poviša redno letno podporo za napravo vodnjakov, napajališč in vodovodov najmanj na 20.000 kron, svoto za brezobrestna posojila vinogradnikom pa določi najmanj na letnih 40.000 kron, od katerih naj se polovica porabi za vinograde, opustošene po trtni uši, druga polovica pa za napravo novih vinogradov. Pri razdeljevanju teh podpor naj se v prvi vrsti gleda na one gospodarje, ki redno in pravilno gospodarijo, ne glede, ali imajo spričevalo ubošta ali ne. 2. Pozivljeta se državna poslanca, da se zavzameta za to, da se vprašanje vinske klavzule reši tako, da se naloži na uvoz italijanskega vina carine najmanj 40 kron na kvintal. 4. Deželni zbor se pozivlje, da podpira ustanovljenje strelnih postaj proti toči s tem, da izposluje dobavo strelnega prahu po tovarniški ceni ter prevzame na račun deželnega zaloga stroške dobave. Skladišča za strelni prah bi bilo napraviti v večjih občinah vipavske doline, v Dornbergu, Šempasu, Ribembergu, Kamnjam in v Ajdovščini, ter naj se za zgradbo teh skladišč da iz deželnega zaloga primerna podpora. 4. Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke se pozivlje, da stori primerne korake, da se postajališče in nakladališče Kamnje premeni v postajo, kakor tudi da se postaja Selo imenuje po prvotnem sklepu komisije Batuje-Selo. 5. Jednoglasično se odobruje postopanje državnega poslanca za kmetske občine goriške, gosp. Oskarja Gabrščka in posebej, da ni vstopil v klub pod vodstvom dr. Šusteršiča, načelnika gospodarske organizacije na Kranjskem. Odobruje se pa tudi njegov istop iz „hrvatsko-slovenskega kluba“ ter pričakuje od krepkega nastopa narodno-naprednih poslancev najboljših vspehov.

— **Debrodelni bazar.** Dela za to priredbo so že skoro docela zvršena. Pogled v dvorano bo velezanimiv. Ob desni, pričenši pri vhodu, stoje sledeči paviljoni: »Loterija« (paviljon je napravljen v obliki starodavne bojne ladije, ki se je ob skalah razbila); »Umetnine in galanterijska roba« (paviljon v modernem slogu); »Čaj« (kitajski paviljon, okrašen z izvirnimi kitajskimi predmeti). Na levi strani se nahajajo: »Šampanjec« (trobarven paviljon z veliko steklenico na slemenu); »Vino in pivo« (pompejanska veranda); »šarkuterija« (paviljon v švicarskem slogu). Na estradi koncem dvorane bode slaščičarna, pri vhodu dvorane pa prodaja cvetic, kjer bode prodajala med drugimi tudi gospa baronica Heinova. V vestibulu v prvem nadstropju se nahaja paviljon za pošto, kjer se bode vsled uljudnosti poštnega ravnateljstva nahajala ekspozitura c. kr. pošte in se bodo razglednice pečatile s pečatom, ki je nalašč naročen za ta večer. Tudi miza za pisanje razglednic je preskrbljena. Ker se v dvorani ne bode kadilo, prirejeni bode nekateri večji hodniki prvega nadstropja kot kadilni prostor. — **Tvrška Kleinova** je iz prijaznosti prevzela brezplačno tiskanje programov, iz katerih bo razvidno, katere dame da so pridobile posameznim paviljonom. — Vhod k bazarju bo izključno pri glavnih vratih na Bleiweisovi cesti. Opozarja se še, da se bodo predmeti večinoma prodajali mnogo ceneje, nego so vredni, ker se gre za to, da se dobi denar za dobrodelni namen. Na galeriji bo sviral vojaška godba.

— **Umrl je** gosp. Josip Zupančič, jurist v Dolskem, star šele 24 let. Pokojnik je bil nadarjen, jako simpatičen mladenci in odločen narodnjak. Umrl je večeraj ponoči nagloma, dasi je bil navidezno vedno zdrav. Oče njegov je župan v Dolskem.

— **Umrla je** na Dunaju gospa Dora Podgornikova, rojena Ravnikar, soproga gosp. poštnege asistenta Ivana Podgornika. Lahka jej zemljica!

— **Izžrebani porotniki.** Za prihodnje zasedanje porotnega sodišča v Ljubljani, ki se začne dne 10. junija, so bili izžrebani naslednji gg. kot porotniki: Leopold Blumauer in Anton Dečman iz Ljubljane, Fran Dekleva iz Slavine, Anton Domladiš in Josip Domladiš iz Bistrice, Hugon

Eberl in Fran Fabjan iz Ljubljane, Ivan Florjančič iz Dravlj, Ivan Grobelnik iz Ljubljane, Henrik Gabrijan iz Vipave, Ivan Gruden z Vrhnike, Ernest Hammer-schmidt in Adolf Hauptmann iz Ljubljane, Oton Homann iz Radovljice, Anton Ječmi-nek iz Ljubljane, Peter Jeran iz Bistrice pri Kranju, Matija Jutihar iz Zagorja, Jakob Kapsch in Anton Krejči iz Ljubljane, Jakob Koželj iz Olševka, Fran Kan-kelj iz Godoviča, Fran Kočevar z Vrhnike, Josip Logar iz Kranja, Jakob Morel iz Hraš, Josip Mešek iz Litije, Josip Prosenec iz Ljubljane, Tomaž Pavšlar in Karol Pappo iz Kranja, Avgust Repič in Ivan Rojc iz Ljubljane, Josip Ranzinger iz Za-gorja, Ivan Špoljarič iz Ljubljane, Ignacij Tomšič in Ivan Tomšič z Vrhnike, Pavel Velkoverh iz Ljubljane in Josip Zvokelj iz Vipave. Kot namestniki so bili izžrebani gg. Ludovik Černe, Andrej Joras, Josip Kuhar, Henrik Lukesch, Fran Merala, Va-lentin Mrak, Fran Pečnik, Beno pl. Pute-ani in Ivan Zajec iz Ljubljane.

— **Električna železnica.** Piše se nam: Ko se je dogradila dolenska že-leznica, opazilo se je šele, kako napačno je bilo, da se ni tik sejmišča in klavnice napravila postaja. Sedaj se gradi električna železnica in vsakdo bi mislil, da se bode v prvi vrsti gledalo, da se oddaljni kraji, kjer je velik promet zvežejo z središčem mesta in kolodvori, in da se tako zgradi tudi do sejmišča! Ali kakor se sedaj vidi se tudi tu ni oziralo na sejmišče in ka-kor nalašč se železnica zavije čez Ljub-ljanico in na Sv. Petra cesto, kjer gre do vojaške bolnice. Se li ni pomislilo, koliko ljudi pride en sam sejmi dan z želez-nico v Ljubljano, ki bi se gotovo radi od kolodvora do oddaljenega sejmišča z električno železnico peljali? Prosimo torej, naj gospodje občinski svetniki poskusijo izposlovati, da se bode še letos električna železnica zgradila do sejmišča, kamor je najbolj potrebna.

— **Občinska hranilnica v Krškem** prične svoje delovanje dne 1. junija t. l. Predsednik upravnega odbora je grof Ervin Aursperg, grajščak, njegov namestnik pa Pavel Juvančič, c. kr. sodni svetnik. Pred-sednik ravnateljstva je dr. Janez Mencin-ger, odvetnik, njegov namestnik dr. Jurij Pučko c. kr. notar, pisarniški ravnatelj pa je dr. Tomaž Romh, župan. V Ravnatelj-stvu so razven teh še sledeči gospodje: Jerman Ivan, Rumpret Franc in Rupert Anton, meščani in obrtniki v Krškem ter Anton Križman c. kr. davčni oficijal v upravnem odboru pa razven zgoraj nave-denih še: Gerald Franc, meščan in obrtnik v Krškem, Janc Anton kmet v Ravneh, Pirc Franc kmet v Velkivasi in Pantar Josip kmet v Gorenjem Pijavškem. Občin-ska hranilnica v Krškem je ustanovljena vsled občinskega sklepa z dne 7. novem-bra 1900. l. pravila pa je potrdila c. kr. dež. vlada za Kranjsko z razpisom z dne 24. marca 1901. Obč. Krška prevzame za zavod splošno poroštvo, vrh tega pa za vloge in njihovo po pravilih določeno obrestovanje posebno poroštvo v znesku 20.000 kron, in je v ta namen deponirala 20.000 kron v državnih zadolžnicah. Hranilnica sprejema hranilne vloge, za katere plačuje 4%, obresti; rentni davek plačuje sama. Poso-juje na nepremična posestva po 5%, obresti in 1%, annitete, proti zastavljenju avstrij-skih državnih zadolžnic pa po 6%. Dalje kupuje obrestonosne vrednostne listine in eskontuje lastne hranilnične knjižice in tudi hranilnične knjižice drugih avstrijskih hranilnic, obrestne kupone in žrebave državne srečke in v Krškem plačljive me-nice, katere zapadejo navadno v treh, naj-dalje pa v šestih mesecih, in ki so pre-skrbljene z dvema popolno za dobra spo-znanima podpisoma in razun tega s podpisom jedne protokolirane firme ali jednega takega protokoliranega društva, ki je ustanovljeno na podlagi vzajemnosti, ali ki ima zadostni poroštvo. zaklad ter se sploh priznava njegova plačilna zmožnost. Upravi odbor, kateri dovoljuje posojila, ima svojo prihodnjo sejo v nedeljo, dne 2. junija, v bodoče pa redno 1. nedelje vsakega mesca.

— **Dvoje Zajčevih reliefov.** V iz-ložbi L. Schwentnerjeve knjigotrznice sta fotografiji modelov dveh reliefov, katera je napravil akademični kipar Ivan Zajc na Dunaju. Reliefa sta namenjena za pod-stavek Prešernovega spomenika. Reliefa sta krasna in nov sijajen dokaz, da je

g. Zajc velenadarjen modern kipar izred-nih sposobnostij. Reliefa »Črtomirjevo slovo od Bogomile« in »Ribič« sta dvoje prelepih umetniških del ter pač najboljša reliefa, kar jih je izvršil Zajc.

— **Društva avstrijskih železniških uradnikov** skupina v Ljubljani napravi pri lepem vremenu prihodnjo nedeljo dne 12. t. m. z opoludanskim vlakom izlet v Podbrezje. Kolegijalni sestanek vrši se v gostilni gosp. Pavlina. Stanovski kolegi in prijatelji vabijo se k mnogobrojni udeležbi.

— **Glas iz občinstva.** Piše se nam: V mestnem tivolskem gozdu, ki je pa le še senca prejšnjega zares krasnega gozda, se pod pretvezo, da se je vgnjezdil luba-dar v listnato drevje, pridno sekajo že leto za letom itak redke smreke in bo-rovci. Jako obžalovati pa je, da nihče ne skrbi za nadomestitev teh goličav z mla-dim drevjem, ki bi pa moralo že nekoliko odraščeno biti, vsako drevesce bi moralo vsaj po jeden meter visočine imeti, da se ne pohodi ali drugače ne pokvari, kajti sajenje malih nezavarovanih drevesec je povsem brezuspešno delo. Seveda najboljše bi gozd uspeval, ako bi bil na glavnih in deloma tudi na stranskih potih s trojno trnjevo žico ograjen, da bi otroci in tudi odraščeno občinstvo ne hodilo povsod v hrib in nizdol, tako da je ves mladi les že v kalu pomandran. Pravega gozdnega čuvaja itak ni, ter bi jeden sam niti ne zadostoval, torej bila bi jedina nadežna pomoč proti lubadarju-človeku trojna trnova žica, ki bi branila ljudem hoditi po taci mestih hriba, kjer ni na-rejenih potov, kar je itak drugod povsodi zabranjeno. Tudi mlado, ravno kar krasno z nežnim zelenim listjem pokrito bukovo drevje potrebuje na mnogih krajih opore, ali pa da se priveže s trtami k že obsto-ječim količjem. Varujmo naš lepi tivolski gozd, da bodo tudi naši potomci še kaj užitka imeli od njega.

— **Telovadno društvo „Sokol“ v Postojni** priredi v nedeljo popoldne, dne 12. t. l., izlet v Slavino, pri katerem so-deluje postojnska godba. V slučaju sla-bega vremena se izlet preloži.

— **Prostovoljnega gasilnega društva v Moravčah** ustanovna veslica bo v ne-deljo, dne 19. maja t. l. Popoldne bo blagoslovljenje gasilnega orodja, popoldne po sprejemu gostov v Krasob veselica s šaljivo tombolo v prostorih g. Fr. Orehka „pri Kavki“ v Moravčah, pri kateri sodelu-jeta domžalska godba in moravško pevsko društvo.

— **Barnum & Bailey**, največji cirkus na svetu, ki pride dne 30. maja v Ljub-ljano in priredi tu še isti dan 2 predstavi potem pa takoj odpotuje v Maribor, obuja že zdaj občno zanimanje. Danes so došli prvi pripravljalci tega cirkusa, s katerim je združena razstava vsakovrstnih družih zanimivosti v Ljubljano in začeli razobe-šati po mestu reklamne table. Pred temi tablam se zdaj kar tare občinstva. Tudi v okolici ljubljanske se razobešajo take table, vrh tega pa bodo jahali posebni reklamni jezdec po vseh cestah v okolici do 40 kilometrov daleč od mesta.

— **Opica je ušla v terek iz opičnega gledališča v Lattermannovem drevodu** in je zbežala v Kolizejski vrt na drevesa, kjer so jo dva dneva lovili, pa je niso mogli ujeti. Danes popoldne jo je hišnik ustrelil.

— **V Ljubljano so zvrnili voz**, na-ložen z deskami, na Trnovskem pristanu konji posestnika T. Konji niso hoteli po-tegniti voza naprej. Ko jih je hlapec pognal z bičem, so krenili na stran in prevrnili voz v vodo.

— **Na mesečni semenj** dne 4. t. m. je bilo prignanih 166 glav živine, in sicer 117 volov in konj, 35 krav in 14 telet, in to zato tako malo, ker je bil ponedeljek veliki letni semenj. Kupčija je bila srednja, ker so bili došli le domači kupci.

* **Babice štrajkajo!** V Köslinu so sklenile ondotne babice štrajkati, ako se jim ne odvzame nekaj dosedanjih dolž-nostij in ne dodane nekaj več zaslužka.

* **Čuden kongres proti alkoholu.** V Londonu se je vršil ta dni v veliki dvorani kongres mož, katere je združila skupna ne-sreča, da so njih žene — pijanke. Namen kongresa je bil, da se ustanovi društvo proti pijanosti vdanim ženam, ki so neareča mnogih družin. Sklenilo se je posredovati,

da se bodo mogli možje od pijank ločiti, in da lo pijanstvo žensk zakonito dovoljen vzrok razločitve zakona.

* **Kako iščejo v Amsterdamu ban-kovce.** Na glavni pošti v Amsterdamu so bila denarna pisma večkrat oplenjena, ne da bi se bilo moglo dognati, kdo je tat. Pisma so bila zmeraj odprta na najrafini-ranejši način. Vse je kazalo, da mora biti tat poštni uradnik. Nakrat se je obr-nil sum proti nekemu poštnemu uradniku ki pa je navidezno najvestnejši in najpo-štenejši mož. Nedavno je izginil zopet večji bankovec, in sicer iz pisma, kate-rega je imel v rokah tudi dotični sum-ljivi uradnik. Reveža, ki je zatrjeval, da je docela nedolžen, so zaprli v samotno celico ter ga najvestnejše nadzirali. Mi-sliho se je, da je uradnik bankovce poži-ral cele ter jih potem, ko so se vrnili iz želodca, skril. Pazili so torej na uradnika, ali brez uspeha. Vse preiskave niso iz-dale nič. Sodišče pa je mislilo nato, da se je bankovec v želodčni kislini tako izpremenil, da ga navadno oko ne zapazi več. Poslali so torej po amsterdanskega sodnijskega kemika, a tudi ta ni našel ničesar. Ali kemik Leiden-Halsebosch zato še ni obupal. Hotel se je prepričati, ali želodčna kislina morda res ne uniči bankovca docela. Zato je sam pojedel po-kvjen in neraben bankovec. No, ta ori-ginalna preiskava je dognala, da prihaja bankovec skoraj neizpremenjen zopet na dan ter da dotični uradnik ni mogel bankovca pogoltniti in v samem sebi po-polnoma uničiti. Zato je bil dotični urad-nik kot docela nedolžna žrtva oproščen nadaljne preiskave in izpuščen. Kdo je at, pa še sedaj ne vedo!

Telefonska in brzojavna poročila.

Domžale 9. maja. Poraz žlindre 1. maja je kakor strela iz neba zadela klerikalce v dno srca. To nam daje zadoščenje. Domine žlindra requiem in pace! Kontra-žlindri volilci.

Domžale 9. maja. Črna garda proslavlja dr. Žlindro mučenika in svetnika! Mi, ki poznamo ga, kličemo pismarstvu in farizejstvu sramota! Vam boriteljem pravice, kličemo: Slava! Le tako naprej!

Narodni liberalci.

Ribnica 9. maja. Brzojavo „Po-ljanske farne knjižnice“ Šusteršiču v „Slovenca“ pridružuje se tudi „are-stantovska knjižnica v Ribnici“ v sladki nadi, da se odzovejo še druge take knjižnice.

Celje 9. maja. Slobodne misli branitelju, napredne ideje boritelju dru. Tavčarju: Slava!

Liberalci iz Gaberjev, Celje.

Celovec 9. maja.

Vse s cilindrom, brez cilindra

Vse ti kliče: Abcug Žlindra!

Dunaj 9. maja. V današnji seji poslanske zbornice se je začela razprava o zakonu glede žganja. Doslej sta govorila italijanski poslanec Tambosi in dalmatinski poslanec Ivčević Sodi se, da razprava danes in jutri ne bo končana, kakor se je izprva računalo.

Dunaj 9. maja. V vladnih propo-zicijah zastran kompromisa glede vodnih stavb in investicijske predloge se na-haja točka, po kateri se določi 75 mi-lionov kron za regulacijo rek na Češkem, Moravskem, v Šleziji, v Gališki, na Gorenjem in na Dolenjem Avstrij-skem. Zastopniki družih dežel, zlasti južnih dežel, se čutijo po tem prikraj-šani. Danes je vlada zopet v tej zadevi konferirala z vsemi mogočimi strankami.

Sofija 9. maja. Bivši ministrski predsednik Grekov, jeden najmarkant-nejših politikov bolgarskih, je sinoči umrl.

London 9. maja. Listi javljajo, da so Angleži v Južni Afriki dosegli nov velik uspeh, pa ne imenujejo kraja. Trdi se, da je bilo 40 Burov ubitih in 200 ranjenih, 160 pa se jih je udalo. Tudi pravijo, da so vzeli 9000 bur-skih konj.

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 5. maja: Helena Wake, uradnega sluge žena, 73 let, Marija Terezijska cesta št. 11, ostarelost. — Franja Kataver, zasebnica 56 let, Marije Terezijske cesta št. 11, organ. srčna hiba.

V deželni bolnici:

Dne 3. maja: Gizela Pirnat, posestnikova hči, 6 dni, oslabljenje. — Matija Tom, hlapec, 52 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Vikina nad morjem 504.3 m. Srednji snežni tlak 730.0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Močanje v 24 urah
8.	8. svečer	731.1	11.9	brezveter.	del. jasno	
9.	7. jutraj	734.5	11.5	sl. svahol.	del. jasno	
	2. popol.	735.6	16.5	sr. jug	oblačno	3.4 mm

Srednja včerajšnja temperatura 13.0°, normala: 13.1°.

Dunajska borza

dne 9. maja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.60
Skupni državni dolg v srebru	98.15
Avstrijska zlata renta	118.05
Avstrijska krona renta 4%	97.50
Ogrska zlata renta 4%	117.60
Ogrska krona renta 4%	93.10
Avstro-ogrsko bančne delnice	167.1
Kreditne delnice	696.50
London vista	240.30
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.50
20 mark	23.50
50 frankov	19.10
Italijanski bankovci	90.55
C. kr. cekini	11.31

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem prežalostno vest, da je naš srčno ljubljeno oče, oziroma brat, stari oče, stric in tast, gospod

Matija Modic

na Bloški polici

dne 6. maja 1901 ob 5. uri popoldan, v 75. letu svoje starosti, po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb druzega ranjcega bode v sredo, dne 8. t. m. ob 5. uri popoldan, na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v tukajšnji podružnični cerkvi.

Na Bloški polici, 7. maja 1901.

(976) Žalujoči ostali.

V globoki nepopisni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem žalostno vest, da je naš ljubljeno sin, oziroma brat, gospod

Josip Zupančič

stud. iur.

po kratki mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoč, dne 9. t. m. ob 1. uri jutraj v mladeniški dobi 24. let mirno v Gospodu zaspal.

Nepozabni ranjki bode v soboto, dne 11. maja t. l., ob 8. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče pri Sv. Agati položen k večnemu počitku.

Svete maše zadušnice brale se bodo v župnijski cerkvi pri Sv. Heleni.

Predragega ranjcega priporočamo v blag spomin in molitev.

V Dolskem, dne 9. maja 1901.

Josip Zupančič, oče. — Ana Zupančič, mati. — Rudolf, brat. — Mici, Julka, Urška, Anica, Bernadika, sestre.

(980)

Zahvala.

Dodatno k včerajšnji zahvali po gospodu

Josipu Fleschu

izostala je po neljubi pomoti požarna bramba v Ribnici, katere se s tem obito nje načelniku gospodu Rudežu, iskreno zahvaljujem.

Žalujoči ostali.

Hiša na prodaj!

Iz proste roke se proda v trgu Mokronogu hiša z vrtno, obstoječa iz gospodarskega poslojja, s hlevom, mesnico in njivo. Hiša je pripravna za gostilno in mesarijo. Več se izve pri lastnici Mariji Podvasnik, Spodnja Šiška št. 148. (953-2)

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7 uri 5 m jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling, v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Hebr, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — Proga v Novo mesto in v Koperje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m jutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovec, Beljaka. Ob 7. uri 12 m jutraj osebni vlak z Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Koperja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m jutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Mizarska zadruga

v Sent Vidu pri Ljubljani

se priporoča slavnemu občinstvu v naročitev

raznovrstne

temne in likane

sobne

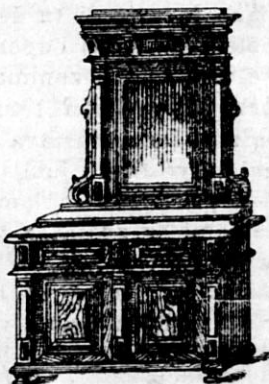
oprave

iz suhega lesa, solidno izdelane po lastnih in predloženih vzorcih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Josip Arhar načelnik.

(502-11)

Stajerska
ROGAČKA
KISELA VODA Gampel in Styria vželec
OSVEŽUJOČA PIJAČA. Nepresegljiva zdravilna voda.

Učenec

sprejme se takoj v trgovino manufakturnega blaga pri

D. Dolničarju v Postojni. (977-1)

Fino vino v steklenicah, Kulmbaško pivo v steklenicah, konjak, brinjevec, slivovko, Klauerjev „Triglav“

priporoča (12-105)

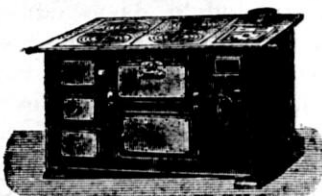
Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte.

S. Goldschmidt & sin

tovarna štedilnih ognjišč

Wels, Gornje Avstrijsko.

Prenosilna štedilna ognjišča v navadni opremljeni, kakor tudi z emajlom, porcelanom, z majolično opazbo, za hišna gospodinjstva, ekonomije, gostilne in zavode. — Dobivajo se lahko po vsaki renomirani trgovini z železnino. — Kjer ni zastopa, se naravnost pošilja. (923-5)

Krepilna hrana

Tropon

slast obujajoča in izredno tečna je podlaga za: (741-10)

Tropon-suhor, Tropon-cakes
Tropon-čokolado, Tropon-cacao, Tropon-otročjo moko.

Tropon-beljakovo moko kot primes k jedilom za zdrave in okrevajoče. Kuharska knjiga „Moderna krepilna kuhinja“ brezplačno in franco.

Dobiva se v pravo ako ne, naznanja najbližnje prodajališče Avstr.-ogr. Tropon-tovarna Dunaj, VIII/1, Kochgasse 3.

Slav. predstojništvom uradov, pisarn, kontoarjev itd.

Zapisniki trpe največ na hrbtu, na spodnjem robu in na vogalih. Z malim trškom se temu od pomore s patentovanim okovom na stare, že vezane in nove knjige. Okovi na knjige se pritrdijo tudi lahko v uradu. Veznina nobenih knjig ni tako važna, kot zapisnikov. Najmanjša nepravilnost vezi se močno kaznuje. Vsak drugačen papir zahteva drugo ravnanje, in čudno, celo mnogo knjigovozov meni, da zapisnike vezati je najenostavnejše

Brez okov:

Z okovami:

delo knjigovozkega obrta. Se pač motijo! Ako je papir močan, se sme pri vezbi malo grešiti, če pa je k nesreči še papir za nič, potem se knjiga ne drži leto skupaj. — Ker imam posebno izurjene knjigoveze, ki so po večletni izkušnji strokovnjaki, priporočam dobro in trpežno vezbo zapisnikov. (919-2)

Z veseloštopovanjem

Jv. Bonač Ljubljana, Selenburgove ulice.

Razglas.

S tem se odprva XXII. kralj. ogr.

državna blagotvorna loterija

katere čisti dobiček se po sklepu Nj. c. in kr. apost. Veličanstva uporabi za dobrodelne in splošno koristne namene.

Ta loterija ima vsega skupaj 7691 dobitkov, ki po igralnem načrtu skupno znašajo 365.000 kron, in sicer:

1 glavni dobiček	— 150.000 kron	10 dobitkov	— — — 1000 kron
1 „ „	— 50.000 „	20 „	— — — 500 „
1 „ „	— 20.000 „	50 „	— — — 100 „
1 „ „	— 10.000 „	100 „	— — — 50 „
2 dobitka	— — — 5.000 „	1000 „	— — — 20 „
5 dobitkov	— — — 2.000 „	6500 „	— — — 10 „

Žrebanje bo nepreklicno dne 28. junija 1901. — Vsaka srečka velja 4 krone.

Srečke se dobivajo: pri kralj. ogr. loterijskem ravnateljstvu v Budimpešti (IX. Csepelrakpart, carinsko poslojje) proti prej vposlanemu kupnemu znesku s pošto nakaznico ter pri vseh poštah, davčnih, carinskih merosodnih in solnih uradih, na vseh železniških postajah, pri večini tobačnih trafik ter menjalnic, kakor tudi v loterijskih kolekturah.

Budimpešta, dne 2. januarja 1901.

(911-2)

Kralj. ogr. loterijsko ravnateljstvo.

Razpis natečaja.

V Osilnici ob Kolpi zidalo se bode novo posloje za dvorazredno ljudsko šolo.

Za to stavbo potrebna dela pri podiranju in kopanju, potem kamnoseška, tesarska, kleparska, zidarska, mizarska, ključavničarska, barbarska, steklarska in slikarska se razpišejo s tem v oddajo potom javnega pogajanja.

Dotični načrti, merila, proračuni stroškov in pogoji, kakor tudi vsa potrebna pojasnila so pri občinskem uradu v Osilnici ob Kolpi razpoloženi od danes naprej na vpogled vsakemu in vsaki čas. Glasom proračuna stroškov znašajo stavbni stroški skupno svoto 19456 K 62 h.

Ponudbe, katerim je napraviti primeren naslov in priložiti varščino v znesku 10%, ponudbene svote naj se vpošljejo brez vseh stroškov najkasneje do včetega 25. majnika 1901 podpisanimu odboru v roke njegovemu načelniku Josipu Ožuru, občinskemu predstojniku v Osilnici.

Vsa prej navedena in samo ta dela oddala se bodo skupaj le jednemu podjetniku.

Podpisani odbor pridržijo si pravico proste odločitve glede sprejema te ali one ponudbe in bode upošteval sploh le take ponudbe, katere bodo zadostovale navedenim in razum teh tudi v postavi z dne 26. grudnia 1893 drž. zak. št. 193 označenim pogojem.

Odbor za zidanje novega šolskega poslojja v Osilnici

dne 5. majnika 1901.

(989-2)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Lastnina in tisk »Národne tiskarne«.